

Fyzikální praktikum 10 - Měření elektrického napětí a proudu

Petr Šafařík

23. května 2006

Obsah

1	Podmínky	2
2	Zadání	2
3	Teorie	2
4	Úloha číslo 1.	3
	4.1 Pomocí Ohmova zákona	3
	4.2 Substituční metoda	3
5	Úloha číslo 2.	4
	5.1 Výpočet velikosti bočníků	4
6	úkol číslo 3.	4
	6.1 Výpočet velikosti předradníků	4
7	Úkol číslo 4.	4
	7.1 Měření napětí termočlánku	4
8	Závěr	4

1 Podmínky

Teplota: 20, 45°C

Tlak: 73,95mm

Vlhkost: 61%

2 Zadání

Úkolem bylo naučit se základní práci při měření elektrického napětí a proudu.

3 Teorie

- Měření vnitřního odporu ampérmetru o rozsahu 100mA pomocí Ohmova zákona a substituční metody.
- Měření velikosti bočnicků: Obecně můžeme rozsah přístroje měřit použitím bočnicků. Měřený proud je rozdělen do dvou větví. Do první zapojíme měřicí přístroj a do druhé větve zapojíme bočník.

$$I_N = I_A + I_B$$

$$I_B R_B = I_A R_A = I_N R_N$$

$$\frac{1}{R_N} = \frac{1}{R_A} + \frac{1}{R_B}$$

$$R_B = \frac{R_A}{\frac{I_N}{I_B} - 1}$$

- Měření velikosti předřadníků: Mění rozsah voltmetru. Namísto paralelně zapojeného bočnicku je v případě změny rozsahu voltmetru třeba použít sériově zapojený odpor, tzn. Předřadník. Měřicí přístroj a předřadník pak spolu tvoří napěťový dělič.

$$U_N = U_V + U_B$$

$$R_N = R_V + R_B$$

$$I = \frac{U_V}{R_V}$$

$$R_P = R_V \cdot \left(\frac{U_N}{U_V} - 1 \right)$$

- Kompenzační metoda metoda napětí.

$$I = \frac{U}{R_1 + R_2}$$

$$U_x = R_2 I$$

$$U_x = \frac{R_2 U}{R_1 + R_2}$$

4 Úloha číslo 1.

4.1 Pomocí Ohmova zákona

	$\frac{U}{mV}$	$\frac{I}{\mu A}$	Chyba měření
1	134,78	75	0,031%
2	144,15	80	0,033%
3	152,25	85	0,030%
4	161,40	90	0,029%
5	171,32	95	0,028%
6	180,00	100	0,027%

$$\bar{U} = 157mV$$

$$\delta U = 6,91mV$$

$$\delta_r U = 4,4\%$$

$$\bar{I} = 87,5\mu A$$

$$\delta I = 3,82\mu A$$

$$\delta_r I = 4,4\%$$

$$R = \frac{U}{I} = 1797,89\Omega$$

4.2 Substituční metoda

Bez dekády jsem naměřil $I = 100\mu A$

Po nastavení dekády tak aby byla hodnota $I = 50\mu A$ byl odpor nastavený na dekádě $R = 1700\Omega$

5 Úloha číslo 2.

5.1 Výpočet velikosti bočníků

Základní nastavení ampérmetru($I = 100\mu A$ a $R = 1800\Omega$)
nastavení bočníku tak, aby byl proud roven. . .

- $I = 0,5mA \Rightarrow R = 450\Omega$
- $I = 1,0mA \Rightarrow R = 200\Omega$
- $I = 2,0mA \Rightarrow R = 95\Omega$

6 úkol číslo 3.

6.1 Výpočet velikosti předřadníků

nastavení takové, aby rozsah voltmetru byl:

- $U = 5V \Rightarrow R = 48000\Omega$
- $U = 10V \Rightarrow R = 98200\Omega$

7 Úkol číslo 4.

7.1 Měření napětí termočlánku

Napětí na baterii: $U = 1,48V$

Teplota oleje: $65^\circ C$

Odpor $R_1 = 20\Omega$

Odpor $R_2 = 13000\Omega$

$$U_x = \frac{R_2 U}{R_1 + R_2}$$

Napětí na termočlánku $\frac{U_x}{V} = 1,477727$

8 Závěr

Naměřené hodnoty odpovídají předpokládaným hodnotám v zadání.